

Видання третє, виправлене і доповнене

Редактор *Сергій Дунаєвський*
Літературний редактор *Людмила Олійник*
Дизайнер обкладинки *Віталій Нехай*

Березан О.
Б48 **Хімія. Тренажер для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / О. Березан. — Тернопіль: Підручники і посібники, 2020. — 88 с.**

ISBN 978-966-07-3575-0

Посібник призначений для підготовки до ЗНО з хімії. Він містить 20 варіантів тестів, складених відповідно до вимог програми ЗНО та чинної програми з хімії для загальноосвітніх шкіл.

Для старшокласників, вступників до вищих навчальних закладів, учителів хімії.

УДК 575 + 371.671

ПЕРЕДМОВА

У тренажері запропоновано 20 варіантів завдань, складених відповідно до вимог програми зовнішнього незалежного оцінювання 2019 року та чинної програми з хімії для загальноосвітніх навчальних закладів. Кожен тренувальний варіант тестів містить 52 завдання трьох форм:

- завдання з вибором однієї правильної відповіді — №№ 1–34;
- завдання на встановлення відповідності (логічні пари) — №№ 35–38;
- завдання відкритої форми з короткою відповіддю — №№ 39–52.

Запропоновані варіанти тестів доцільно виконувати після опрацювання теоретичного матеріалу всіх розділів загальної, неорганічної та органічної хімії, формування практичних умінь у розв'язанні розрахункових задач. Результативність виконаних тестів засвідчить якість засвоєння основних хімічних понять, законів і теорії хімії, умінь складати хімічні формули та рівняння, розв'язувати розрахункові та експериментальні задачі, продемонструє розуміння зв'язку між складом, будовою, фізичними і хімічними властивостями речовин, лабораторними і промисловими способами їх отримання, галузями застосування тощо.

Виконання всіх варіантів завдань дасть можливість учневі оцінити свій рівень підготовки до участі в ЗНО, виявити матеріал, який опрацьовано недостатньо, а також повторити вивчений матеріал.

Наприкінці посібника подано відповіді до всіх тестових завдань.

Крім того, посібник містить рекомендації щодо організаційних питань підготовки до тесту (напередодні та в день проведення), а також його проходження.

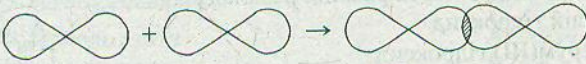

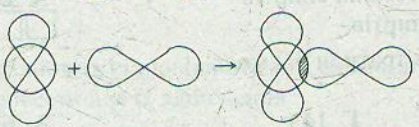
Тренажер буде корисним для всіх, хто бажає досягти високих результатів ЗНО з хімії.

Примітка. У посібнику використано номенклатуру хімічних елементів і речовин, яка відповідає рекомендаціям IUPAC¹.

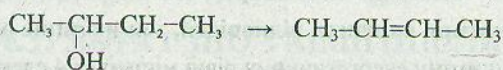
¹ Міжнародний союз фундаментальної та прикладної хімії (англ. *International Union of Pure and Applied Chemistry, IUPAC*) — міжнародна недержавна організація (1919), діяльність якої спрямована на розвиток хімії як науки. До її складу входять національні хімічні товариства.

Варіант 1

Завдання 1–34 мають по чотири варіанти відповідей, з яких лише один правильний.

- В атомі *p*-елемента на зовнішньому енергетичному рівні міститься 4 електрони. Молярна маса його легкої сполуки з Гідрогеном — 32 г/моль. Укажіть число протонів у ядрі цього елемента
 А 22   Б 14   В 6   Г 28
 А Б В Г
- Укажіть електронну формулу елемента, у якого найнижчий ступінь окиснення –3
 А $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^4$ Б $1s^2 2s^2 2p^1$
 В $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^1$ Г $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^3$
 А Б В Г
- Хімічний зв'язок у молекулі амоніаку утворюється за рахунок перекривання
 А *s*-орбіталей чотирьох атомів Гідрогену і двох *p*-орбіталей атома Нітрогену
 Б *2s*-орбіталей атомів Гідрогену і *2p*-орбіталі атома Нітрогену
 В *s*-орбіталей трьох атомів Гідрогену і двох *p*-орбіталей атома Нітрогену
 Г *s*-орбіталей трьох атомів Гідрогену і трьох *p*-орбіталей атома Нітрогену
 А Б В Г
- Укажіть загальну кількість *p*-електронів в йоні S^{2-}
 А 8   Б 6   В 12   Г 7
 А Б В Г
- Установіть число нейтронів у ядрі атома ^{112}Cd
 А 64   Б 65   В 66   Г 67
 А Б В Г
- Укажіть формулу речовини, у молекулі якої є потрійний зв'язок
 А NH_3 Б N_2 В Cl_2 Г H_2S
 А Б В Г
- Укажіть символи *p*-елементів: 1) Ne; 2) Si; 3) Cr; 4) Fe; 5) Ga; 6) K
 А 1, 2, 3   Б 1, 3, 6   В 1, 2, 5   Г 2, 3, 6
 А Б В Г
- Укажіть електронну формулу зовнішнього енергетичного рівня атома Сульфуру в другому збудженому стані
 А $\dots 3s^2 3p^3 3d^1$ Б $\dots 3s^1 3p^3 3d^2$ В $\dots 3s^1 3p^4 3d^1$ Г $\dots 3s^2 3p^4$
 А Б В Г
- Укажіть гази, легші за повітря: 1) CO_2 ; 2) C_2H_6 ; 3) C_2H_4 ; 4) N_2 ; 5) Ne; 6) O_3
 А 2, 3, 4   Б 1, 3, 6   В 2, 5, 6   Г 3, 4, 5
 А Б В Г
- Укажіть схему перекриття орбіталей у молекулі гідроген флуориду
 А
 Б
 В
 Г
 А Б В Г
- Укажіть рядок елементів, утворений лише з тих елементів, що входять до малих періодів таблиці Періодичної системи Д. І. Менделєєва
 А Mg, K, N, O   Б Cu, Ge, Mo, N   В He, P, V, F   Г Li, H, Cd, I
 А Б В Г
- Склад мінералу ортоклазу описує формула KAlSi_xO_8 . Виходячи із принципу електронейтральності, установіть індекс *x* у цій формулі
 А 3   Б 4   В 5   Г 6
 А Б В Г
- Укажіть речовини зі ступенем окиснення неметалічного елемента +3: 1) SO_3 ; 2) Al_2O_3 ; 3) V_2O_3 ; 4) Fe_2O_3 ; 5) P_2S_3 ; 6) N_2O_3
 А 1, 3, 5   Б 3, 5, 6   В 2, 3, 5   Г 3, 4, 5
 А Б В Г
- Укажіть молярну масу магній хлориду гексагідрату
 А 202 г/моль   Б 203 г/моль   В 189 г/моль   Г 180 г/моль
 А Б В Г

15. Для здійснення перетворення

необхідно провести реакцію

А гідрогенізації

В дегідратації

Б гідрогеногалогенування

Г дегідрогенізації

А Б В Г

16. Укажіть речовину з молекулярним типом кристалічних ґраток

А силіцій(IV) оксид

В магній хлорид

Б карбон(IV) оксид

Г силіцій(IV) карбід

А Б В Г

17. Укажіть суму коефіцієнтів у хімічному рівнянні реакції термічного розкладу алюміній нітрату

А 18

Б 21

В 10

Г 20

А Б В Г

18. Хімічна реакція між калій гідроксидом і карбон(IV) оксидом, кількості речовин яких відносяться як 1 : 1, є реакцією

А обміну

Б сполучення

В заміщення

Г розкладу

А Б В Г

19. Для бензену більш характерні реакції

А приєднання, ніж заміщення

В заміщення, ніж приєднання

Б окиснення, ніж заміщення

Г заміщення, ніж окиснення

А Б В Г

20. Укажіть речовини, з яких у лабораторних умовах можна одержати сульфур(IV) оксид:

1) калій і концентрована сульфатна кислота; 2) калій сульфат; 3) мідь і розведена сульфатна кислота; 4) калій сульфід і розведена сульфатна кислота;

5) мідь і концентрована сульфатна кислота; 6) сірка

А 1, 3, 4

Б 2, 3, 4

В 3, 4, 5

Г 4, 5, 6

А Б В Г

21. Укажіть напівсхему хімічної реакції, у якій Нітроген є окисником

А $\text{NO} + \text{H}_2 \rightarrow$

Б $\text{NO} + \text{O}_2 \rightarrow$

В $\text{HNO}_2 + \text{O}_2 \rightarrow$

Г $\text{HNO}_3 + \text{CuO} \rightarrow$

А Б В Г

22. Укажіть формулу йона, у якому валентність Нітрогену — IV, а ступінь окиснення — 3

А NO_2^-

Б NO_2^+

В NH_4^+

Г NO^+

А Б В Г

23. Укажіть гази, які можна зібрати в посудину витісненням води

А азот, гідроген хлорид, етан

В хлор, водень, чадний газ

Б етан, азот, метан

Г амоніак, етен, етан

А Б В Г

24. Укажіть речовину, під час нагрівання якої на повітрі відбувається реакція розкладу

А цинк сульфід

В ферум(III) оксид

Б калій гідроксид

Г ферум(III) гідроксид

А Б В Г

25. Пропан-1,2-діол належить до...

А альдегідів

В фенолів

Б насичених одноатомних спиртів

Г багатоатомних спиртів

А Б В Г

26. Укажіть масу йонів Кальцію в розчині, на приготування якого витратили 0,2 моль кальцій хлориду

А 7,8 г

Б 8 г

В 16 г

Г 14 г

А Б В Г

27. Укажіть масу глюкози, кількість речовини атомів Гідрогену в якій становить 3,6 моль

А 108 г

Б 648 г

В 54 г

Г 64,8 г

А Б В Г

28. Укажіть речовину, що має присмний фруктовий запах

А етаналь

Б ацетон

В егилетаноат

Г пропанова кислота

А Б В Г

29. Укажіть групу, у якій усі речовини реагують з калій гідроксидом

А ферум(III) хлорид, сульфур(IV) оксид, сульфатна кислота

Б барій оксид, карбон(IV) оксид, хлоридна кислота

В цинк карбонат, цинк хлорид, цинк нітрат

Г алюміній ортофосфат, сульфур(VI) оксид, нітратна кислота

А Б В Г

30. Укажіть реактив для виявлення алкену серед таких речовин: бензен, гексен і пентан

А купрум(II) гідроксид

В кальцій гідроксид

Б аргентум(I) оксид (амоніачний розчин)

Г бромна вода

А Б В Г

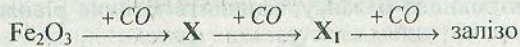
31. Укажіть назву вуглеводню, структурна формула якого $\begin{array}{ccccccc} \text{CH}_2 & - & \text{C} = & \text{CH} - & \text{CH} - & \text{CH}_2 - & \text{CH}_3 \\ & & | & | & | & | & \\ & & \text{CH}_3 & \text{CH}_3 & \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - & \text{CH}_3 & \end{array}$

- А 1,2-диметил-5-етилокт-3-ен
В 5-пропіл-3-метилгепт-3-ен

- Б 3-метил-5-етилокт-3-ен
Г 5-етил-3-метилокт-3-ен

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

32. Укажіть хімічну формулу речовини X₁ у схемі перетворень:

А Fe₃O₄

Б FeO

В Fe₃C

Г FeC₂O₄

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

33. Укажіть типи хімічних реакцій, характерні для етанолу: 1) гідрогенізація; 2) повне окиснення; 3) гідроліз; 4) естерифікація; 5) дегідратація; 6) крекінг

А 1, 4, 5

Б 2, 4, 5

В 3, 4, 6

Г 1, 2, 3

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

34. Укажіть назву продукту повного бромовання етину

А 1,2-дибромоетан

Б 1,1,2,2-тетрабромоетен

В 1,2-дибромоетен

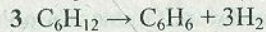
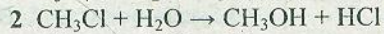
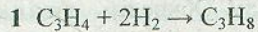
Г 1,1,2,2-тетрабромоетан

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

У завданнях 35–38 подано інформацію, позначену цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами і буквами (утворити логічні пари).

35. Установіть відповідність між рівняннями хімічних реакцій та їхніми типами

Приклади хімічних реакцій:

Типи хімічних реакцій:

А гідратація

Б полімеризація

В дегідрогенізація

Г гідроліз

Д гідрогенізація

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐

36. Установіть відповідність між назвами нітратів та продуктами їх термічного розкладу

Назва нітрату:

1 кальцій нітрат

2 калій нітрат

3 амоній нітрат

Продукти термічного розкладу:

А KNO₂, O₂

Б H₂O, оксид металічного елемента

В Ca(NO₂)₂, O₂

Г N₂O, H₂O

Д оксид металічного елемента, NO₂, O₂

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐

37. Установіть відповідність між кількістю речовини газу і відповідним об'ємом

Кількість речовини:

1 0,25 моль азоту

2 0,1 моль хлору

3 0,4 моль амоніаку

Об'єм:

А 0,224 л

Б 5,6 л

В 2,24 л

Г 8,96 л

Д 56 л

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐

38. Установіть відповідність між схемами перетворень і типами реакцій, які необхідно провести для їх здійснення

Схеми перетворень:

1 етин → етаналь

2 етанол → етен

3 метилбензен → метилциклогексан

Типи реакцій:

А гідрогенізація

Б естерифікація

В дегідрогенізація

Г дегідратація

Д гідратація

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐

Завдання № 39–52 відкритої форми з короткою відповіддю. Під час обчислювання значень відносних атомних мас хімічних елементів округлюйте до цілих, відносно атомну масу Хлору — до десятих.

39. Обчисліть масу етину, об'єм якого становить 56 л (н. у.).

40. Густина за воднем газу X становить 20. Обчисліть густину газу за гелієм.

41. Обчисліть об'єм карбон(IV) оксиду (л), що виділиться внаслідок спалювання 50 л суміші етану з домішками азоту, об'ємна частка яких становить 20%.

42. Алюміній кількістю речовини 0,02 моль помістили в хлоридну кислоту в якій містилось 7,3 г гідроген хлориду. Обчисліть об'єм газу (мл), який виділився за нормальних умов.